I andegården

Der kom en and fra Portugal, nogle sagde fra Spanien, det er lige meget, hun blev kaldt den portugisiske, hun lagde æg, blev slagtet og anrettet; det er hendes levnedsløb. Alle de, som krøb ud af hendes æg, blev kaldt de portugisiske og det betød noget; nu var her af hele den slægt kun en tilbage i andegården, en gård, som også hønsene havde adgang til og hvor hanen trådte op med uendelig hovmod.

"Han krænker mig med sit voldsomme gal!" sagde den portugisiske. "Men køn er han, det kan man ikke nægte, uagtet han ikke er nogen andrik. Moderere sig skulle han, men det er en kunst at moderere sig, det viser højere dannelse, den har de små sangfugle oppe i nabohavens lindetræ! hvor yndigt de synger! der ligger noget så rørende i deres sang; jeg kalder det Portugal! Havde jeg sådan en lille sangfugl, jeg ville være ham en moder, kærlig og god, det ligger mig i blodet, i mit portugisiske!"

Og lige idet hun talte kom der en lille sangfugl; den kom hovedkulds oppe fra taget. Katten var efter den, men fuglen slap med en knækket vinge og faldt ned i andegården.

"Det ligner katten, det afskum!" sagde den portugisiske; "jeg kender ham fra jeg selv havde ællinger! At et sådant væsen får lov at leve og gå om på tagene! det tror jeg ikke finder sted i Portugal!"

Og hun ynkede den lille sangfugl, og de andre ænder, som ikke var portugisiske, ynkede ham også.

"Det lille kræ!" sagde de, og så kom den ene og så kom den anden. "Vel er vi selv ikke syngende," sagde de, "men vi har indvendig sangbund eller sådant noget; det føler vi, om vi ikke taler derom!"

"Da vil jeg tale om det!" sagde den portugisiske, "og jeg vil gøre noget for den, for det er ens pligt!" og så gik hun op i vandtruget og baskede i vandet, så hun nær havde druknet den lille sangfugl i den skylle, han fik, men det var godt ment. "Det er en god gerning," sagde hun, "den kan de andre se på og tage eksempel af!"

"Pip!" sagde den lille fugl, hans ene vinge var knækket; det var ham svært at ryste sig, men han forstod så godt den velmente pjasken. "De er så hjertensgod, madame!" sagde han, men forlangte ikke mere.

"Jeg har aldrig tænkt over mit hjertelag!" sagde den portugisiske, "men det ved jeg, at jeg elsker alle mine medskabninger undtagen katten, men det kan da ingen forlange af mig! han har ædt to af mine; men vær nu som hjemme her, det kan man; jeg selv er fra en fremmed egn, som De nok ser på min rejsning og fjerkjole! min andrik er indfødt, har ikke mit blod, men jeg hovmoder mig ikke! ? forstås De af nogen herinde, så tør jeg nok sige, at det er af mig!"

"Hun har portulak i kroen!" sagde en lille almindelig ælling, der var vittig, og de andre almindelige fandt det så udmærket med "portulak," det klang som "Portugal"; og de stødte til hinanden og sagde rap! han var så mageløs vittig! og så indlod de sig med den lille sangfugl.

"Den portugisiske har rigtignok sproget i sin magt!" sagde de. "Vi har det ikke med store ord i næbbet, men vi har lige så stor deltagelse; gør vi ikke noget for Dem, så går vi stille med det; og det finder vi smukkest!"

"De har en yndig røst!" sagde en af de ældste. "Det må være en dejlig bevidsthed at glæde så mange, som De gør! jeg forstår mig rigtignok aldeles ikke på det! derfor holder jeg min mund, og det er altid bedre, end at sige noget dumt, som så mange andre siger til Dem!"

"Plag ham ikke!" sagde den portugisiske, "han trænger til hvile og pleje. Lille sangfugl, skal jeg pjaske Dem igen?"

"Oh nej, lad mig være tør!" bad han.

"Vandkuren er den eneste, der hjælper mig," sagde den portugisiske; "adspredelse er også noget godt! nu kommer snart nabohønsene og gør visit, der er to kinesiske høns, de går med mamelukker, har megen dannelse, og de er indført, det hæver dem i min agtelse!"

Og hønsene kom og hanen kom, han var i dag så høflig, at han var ikke grov.

"De er en virkelig sangfugl!" sagde han, "og De gør ud af Deres lille stemme alt, hvad der kan gøres af sådan en lille stemme. Men noget mere lokomotiv må man have, at det kan høres, at man er af hankønnet."

De to kinesiske stod henrykte ved synet af sangfuglen, han så så forpjusket ud af pjasket, han havde fået over sig, at de syntes, han lignede en kinesisk kylling. "Han er yndig!" og så indlod de sig med ham; de talte med

hviskestemme og p-lyd på fornemt kinesisk.
"Vi hører nu til Deres art. Ænderne selv den portugisiske, hører til svømmefuglene, som De nok har bemærket. Os kender De endnu ikke, men hvor mange kender os, eller gør sig den ulejlighed, ingen, selv blandt hønsene, uagtet vi er født til at sidde på en højere pind, end de fleste andre. ? Det er nu det samme, vi går vor stille gang mellem de andre, hvis grundsætninger ikke er vore, men vi ser kun på de gode sider, og taler kun om det gode, skønt det er vanskeligt at finde, hvor intet er. Med undtagelse af os to og hanen, er der ingen i hønsehuset, der er begavede, men honnette! dette kan man ikke sige om beboerne af andegården. Vi advarer Dem, lille sangfugl! tro ikke hende der med stumphalen, hun er lumsk! den spættede der, med det skæve spejl på vingerne, hun er disputergal og lader aldrig nogen få det sidste ord, og så har hun altid uret! ? den fede and taler ilde om alle, og det er vor natur imod, kan man ikke tale godt, så skal man holde sin mund. Den portugisiske er den eneste, der har lidt dannelse og som man kan omgås med, men hun er lidenskabelig og taler for meget om Portugal!"
"Hvor de to kinesiske har meget at hviske!" sagde et par af ænderne, "mig keder de; jeg har aldrig talt med dem!"
Nu kom andrikken! han troede, at sangfuglen var en gråspurv. " Ja, jeg kan ikke gøre forskel!" sagde han, "og det er da også lige fedt! Han hører til spilleværkerne, og har man dem, så har man dem!"
"Bryd Dem aldrig om hvad han siger!" hviskede den portugisiske. "Han er agtværdig i forretninger, og forretninger går for alt. Men nu lægger jeg mig til hvile! det skylder man sig selv, at man kan være køn fed, til man skal balsameres med æbler og svesker!"
Og så lagde hun sig i solen, blinkede med det ene øje; hun lå så godt, hun var så god, og så sov hun så godt. Den lille sangfugl plukkede på sin knækkede vinge, lagde sig lige op til sin beskytterinde, solen skinnede varmt og dejligt, det var et godt sted at være.
Nabohønsene gik om at skrabe, de var i grunden kommet der alene for fødens skyld; de kinesiske gik først bort, og så de andre; den vittige ælling sagde om den portugisiske, at den gamle gik snart i "ællingedom," og så skrattede de andre ænder, "ællingedom! han er mageløs vittig!" og så gentog de den forrige vittighed: "portulak!" det var meget morsomt; og så lagde de sig.
De lå en stund, da blev lige med ét kastet noget snaskeri ind i andegården, det klaskede, så hele den sovende besætning fór op og slog med vingerne; den portugisiske vågnede også, væltede om og trykkede forfærdeligt den lille sangfugl.
"Pip!" sagde den, "De trådte så hårdt, madame!"
"Hvorfor ligger De i vejen!" sagde hun, "De må ikke være så ømskindet! jeg har også nerver, men jeg har aldrig sagt pip!"
"Vær ikke vred!" sagde den lille fugl, "det pip slap mig ud af næbbet!"
Den portugisiske hørte ikke på det, men fór i snaskeriet og holdt sit gode måltid, da det var endt og hun lagde sig, kom den lille sangfugl og ville være elskværdig:
"Tilleletit!
om hjertet dit,
vil jeg synge tit,
flyvende vidt, vidt, vidt!"
"Nu skal jeg hvile på maden!" sagde hun, "De må lære husskik herinde! Nu sover jeg!"
Den lille sangfugl blev ganske forbløffet, for han mente det så godt. Da madammen siden vågnede, stod han foran hende med et lille korn, han havde fundet; det lagde han foran hende; men hun havde ikke sovet godt, og så var hun naturligvis tvær.
"Det kan De give en kylling!" sagde hun; "stå ikke og hæng over mig!"
"Men De er vred på mig!" sagde han. "Hvad har jeg gjort?"
"Gjort!" sagde den portugisiske, "det udtryk er ikke af den fineste slags, vil jeg gøre Dem opmærksom på!"
"I går var her solskin," sagde den lille fugl, "i dag er her mørkt og gråt! jeg er så inderlig bedrøvet!"
"De kan det nok ikke med tidsregning!" sagde den portugisiske, "dagen er endnu ikke gået, stå ikke og vær så dumladende!"
"De ser på mig så vred, som de to slemme øjne så, da jeg faldt herned i gården!"
"Uforskammet!" sagde den portugisiske, "ligner De mig med katten, det rovdyr! ikke en ond blodsdråbe er der i mig; jeg har taget mig af Dem, og god omgang skal jeg lære Dem!"
Og så bed hun hovedet af sangfuglen, den lå død.
"Hvad er nu det!" sagde hun; "kunne han ikke tåle det! ja så var han såmænd ikke for denne verden! jeg har været som en moder mod ham, det ved jeg! for hjerte har jeg!"
Og naboens hane stak hovedet ind i gården og galede med lokomotivkraft.

"De tager livet af en med det gal!" sagde hun; "det er Deres skyld det hele; han tabte hovedet og jeg er nærved at tabe mit."
"Han fylder ikke meget hvor han ligger!" sagde hanen.

"Tal De med agtelse om ham!" sagde den portugisiske, "han havde tone, han havde sang og høj dannelse! kærlig og blød var han og det passer sig for dyrene, som for de såkaldte mennesker."
Og alle ænderne samlede sig om den lille døde sangfugl; ænderne har stærke passioner, enten har de det med misundelse eller med medlidenhed, og da her ikke var noget at misunde, så var de medlidende, det var da også de to kinesiske høns.
"Sådan en sangfugl får vi aldrig mere! han var næsten en kineser," og de græd så det klukkede efter, og alle hønsene klukkede, men ænderne gik og havde de rødeste øjne.
"Hjerte har vi!" sagde de, "det kan da ingen nægte os!"

"Hjerte!" sagde den portugisiske, "ja det har vi ? næsten lige så meget som i Portugal!"
"Lad os nu tænke på at få noget i skrutten!" sagde andrikken, "det er det vigtigere! Går et af spilleværkerne i stykker, så har vi nok alligevel!"

* * *